

Frances Hodgson Burnett - biografia i twórczość

Frances Hodgson Burnett to angielska powieściopisarka znana głównie ze swej twórczości dla dzieci i młodzieży. Urodzona 24 listopada **1849 roku** w Manchesterze. W wieku 3 lat straciła ojca. Jako nastolatka przeniosła się do Stanów Zjednoczonych (Knoxville). Po śmierci matki – w 1867 roku – na młodej dziewczynie spoczął obowiązek utrzymania młodszego rodzeństwa.

Frances debiutowała opowiadaniem publikowanym na łamach czasopism „Godey’s Lady’s Book” i „Scribner’s Magazine”. W 1873 roku wyszła za mąż za doktora Swana Burnetta. Cztery lata później ukazała się debiutancka powieść Burnett pt.: „Panna Lowrie”. Sławę i ogromną popularność przyniosła pisarce powieść przeznaczona dla dzieci – „**Mały lord**” (1886). Utwór został przetłumaczony na kilkanaście języków, dzieło doczekało się także inscenizacji teatralnej.

Pierwsze małżeństwo Burnett zakończyło się rozwodem w 1898 roku. Dwa lata później pisarka poślubiła Stephena Townsenda. Po 1890 roku Burnett przebywała głównie w Anglii, w posiadłości Great Maytham Hall. W 1909 roku przeniosła się na stałe do Stanów Zjednoczonych.

Pisarka zmarła 29 października **1924 roku**.

Najważniejsze dzieła Burnett

1886 – „Mały lord”

1888 – „Mała księżniczka”

1895 – „Mali wędrowcy”

1901 – „Tajemnica dworu w Stornham”

1909 – „Tajemniczy ogród”, „Kraina błękitnych kwiatów”

1912 – „Słodkie lwiątko”

1914 – „Zaginiony książę”

RODZAJ LITERACKI : EPIKA

Jeden z trzech podstawowych rodzajów literackich, obejmujący utwory, w których świat przedstawiony ma charakter fabularny, o wydarzeniach opowiada narrator i podstawową formę wypowiedzi stanowi narracja.

Cechy epiki

- obecność narratora
- świat przedstawiony
- fabuła (oraz układ przyczynowo-skutkowy zdarzeń)
- zapis prozą (wyjątki – epepeja, powieści poetyckie)
- wiele wydarzeń i miejsc akcji

GATUNEK – POWIEŚĆ

Utwór narracyjny, opisujący zwykle rozbudowany ciąg zdarzeń. Klasyczna powieść jest pisana prozą, w której występują liczne dialogi i wielu bohaterów. Posiada narratora i wielowątkową, liniową, chronologiczną fabułę.

ELEMENTY ŚWIATA PRZEDSTAWIONEGO:

CZAS AKCJI

MIEJSCE AKCJI

BOHATEROWIE

WYDARZENIA

Plan wydarzeń

Plan to zapisane w punktach wydarzeń zawartych w utworze.

Wyróżniamy dwa rodzaje planów wydarzeń:

- a. **ramowy** – składa się tylko z punktów
- b. **szczegółowy** – ma punkty i podpunkty

Gdy piszemy plan, używamy krótkich zdań lub równoważników zdań. Pamiętajmy, aby nie stosować obu tych rodzajów wypowiedzeń. Formy czasowników użyte przy formułowaniu zdań muszą być w każdym punkcie planu użyte w tym samym czasie, trybie.

Przypomnienie: Zdanie - musi zawierać orzeczenie. (Jem orzeszki.)
Równoważnika zdania - wypowiedzenie podobne do zdania (pełni jego funkcje) jednak nie zawiera osobowej formy orzeczenia (Jeść orzeszki. Jedzono orzeszki. Jedzenie orzeszków.).

Przykład planu ramowego

Plan ramowy (w formie zdań, zwróć uwagę na jednolitą formę gramatyczną orzeczeń wyrażonych czasownikami).

1. Stary osioł ucieka od swojego pana.
2. Bohater spotyka psa i kota.
3. Zwierzęta wybierają na wspólną podróż do Bremy.

Przykład planu szczegółowego

Plan szczegółowy (w formie równoważników zdań)

1. Problemy Adasia Niezgódki.
2. Przybycie Bohatera do Akademii Pana Kleksa.
3. Historia szpaka Mateusza
  - a. nieprzyjemna przygoda,
  - b. choroba księcia,
  - c. napad wilków
  - d. przemiana księcia w szpaka.
4. Adaś w psim raju.
5. Lekcje w Akademii.
  - a. ciekawa lekcja kleksografii.

CHARAKTERYSTYKA POSTACI

Charakterystyka postaci to forma wypowiedzi, której celem jest przedstawienie postaci fikcyjnej lub rzeczywistej. Charakterystyka obejmuje opis wyglądu, cech, charakteru, postępowania, celów, systemu wartości, zainteresowań. Informacje te można pozyskać na podstawie tego, co robi i mówi postać, a także tego, co mówią o niej inni. W charakterystyce może się również znaleźć ocena postaci z punktu widzenia czytelnika. Opisując wybrane cechy, pamiętaj o ich uzasadnieniu. Nie należy wymieniać ich po przecinku.

Charakterystyka ma trójdzielną kompozycję:

- WSTĘP,
- ROZWINIĘCIE,
- ZAKOŃCZENIE.

Każda z tych części musi być wydzielona akapitem.

Schemat pisania charakterystyki

1. Przedstawienie postaci.
2. Wygląd zewnętrzny.
3. Cechy charakteru, usposobienie, zainteresowania, poglądy, uzdolnienia.
4. Stosunek do otoczenia.
5. Ocena postaci.